

Hasılat esaslı vergilendirme usulüne tabi mükellefin vefatında mirasçıya geçen aracın devri hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	61504625-130-3198
Tarih	15.01.2024

T.C.

KÜTAHYA VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : E-90649566-130-3198

15.01.2024

Konu : Hasılat esaslı vergilendirme usulüne tabi mükellefin vefatında mirasçıya geçen aracın devri hk.

İlgi : ... tarihli ve ... kayıt sayılı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden, özel halk otobüsü işletmeciliği faaliyetinde bulunan babanız ...'nin 14/1/2023 tarihinde vefat ettiği, diğer mirasçılarının feragat etmesi üzerine kanuni mirasçı olarak işletmenin faaliyetine 15/1/2023 tarihi itibarıyla tarafınızca devam edildiği, 2023/01 dönemi için babanız adına verilecek olan 4 No.lu KDV (Hasılat Esaslı) Beyannamesinde araç devri defter beyan sistemine işlendiğinde araç bedeli üzerinden vergi hesaplandığı belirtilerek, söz konusu aracın devir işleminin, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun 17/4-c maddesi ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 81 inci maddesi kapsamında bir işlem olarak kabul edilip edilmeyeceği hususunda görüş talep edildiği anlaşılmaktadır.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinde "Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır." hükmüne yer verilmiştir.

Mezkur Kanunun değer artışı kazançlarının açıklandığı mükerrer 80 inci maddesinin 4 numaralı fıkrasında, ortaklık haklarının veya hisselerinin elden çıkarılmasından doğan kazançların değer artışı kazancı olarak vergiye tabi tutulacağı hüküm altına alınmış, aynı Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının 1 numaralı bendinde ise, ferdi bir işletmenin sahibinin ölümü halinde, kanuni mirasçılar tarafından işletmenin faaliyetine devam olunması ve mirasçılar tarafından işletmeye dahil iktisadi kıymetlerin kayıtlı değerleriyle (bilanço esasına göre defter tutuluyorsa bilançonun aktif ve pasifiyle bütün halinde) aynen devir alınması halinde değer artışı kazancının hesaplanmayacağı hükme bağlanmıştır.

Bu hükümler çerçevesinde, ferdi bir işletmenin sahibinin ölümü halinde ölüm tarihi itibarıyla mükellefiyetin sonlandığı kabul edilmektedir. Dolayısıyla, ölüm nedeniyle faaliyeti durdurulan ticari işletmenin mirasçılarca kayıtlı değerleriyle aynen devir alınarak işletmenin faaliyetine devam edilmesi durumunda, bu devir işleminde değer artışı kazancı hesaplanmayacaktır.

Ancak, murisin ölümüyle mirasçılara intikal eden işletmenin faaliyetine mirasçılar tarafından devam edilmesi halinde, miras ortaklığının adi ortaklık olarak faaliyette bulunduğu kabul edilerek, sadece faaliyette bulunan mirasçılar için ölüm tarihi itibarıyla ticari kazanç bakımından mükellefiyet tesis edilmesi gerekmektedir.

Öte yandan; faaliyette bulunmayan diğer mirasçılarının kendilerine intikal eden ortaklık hisselerini diğer mirasçılara veya başka kimselere satmak suretiyle elden çıkarmalarından doğan kazancın ise değer artışı kazancı olarak vergilendirilmesi gerekmektedir.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

3065 sayılı KDV Kanununun;

- 1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

- 17/4-c maddesinde, Gelir Vergisi Kanununun 81 inci maddesinde belirtilen işlemlerin KDV'den istisna olduğu

hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, KDV Genel Uygulama Tebliğinin;

- (I/B-7) bölümünde "...

Adi ortaklıklarda, ortaklığın sona ermesi sonucunu doğurmayan hisse devri işlemleri KDV'ye tabi değildir. Ortaklığın sona ermesi sonucunu doğuran devir işlemlerinde ise vergi uygulanır.

Buna göre bir adi ortaklıkta, ortaklardan biri veya birkaçının hisselerini diğer ortaklara veya üçüncü şahıslara devretmesi, bu şekilde ortaklıktan bazı ortakların ayrılması veya ortaklığa yeni ortakların alınması halinde, mevcut adi ortaklık, ortak sayısındaki değişiklik dışında aynen devam ediyorsa, bu hisse devri işlemlerinde vergi uygulanmaz.

Hisse devri işlemleri adi ortaklığın sona ermesi sonucunu doğuruyor veya ortaklık, ortakların kararı ile feshediliyorsa, bu devir işlemlerine vergi uygulanması gerekir. Vergi uygulaması aşağıdaki şekilde yapılır.

Ortaklardan biri veya birkaçının hisselerinin diğer ortak veya ortaklara devredilmesi suretiyle ortaklığın sona ermesi halinde; devralan ortak veya ortakların kendi hisseleri ile satın aldıkları hisseler dikkate alınmaksızın, ortaklıkça, devralan ortak veya ortaklara teslim edilen toplam mal bedeli üzerinden KDV hesaplanır. Ortaklık tarafından düzenlenecek olan faturada ayrıca gösterilecek olan bu vergi, ilgili dönem işlemleri ile birlikte adi ortaklığın son beyannamesine dahil edilerek beyan edilir. Devralan ortak veya ortaklar tarafından ise genel hükümler çerçevesinde indirim konusu yapılabilir.

..."

- (II/F-4.4.3) bölümünde "3065 sayılı Kanunun (17/4-c) maddesi ile Gelir Vergisi Kanununun 81 inci maddesinde belirtilen işlemler ile aynı maddenin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yazılı şartlar dahilinde adi ortaklıkların sermaye şirketine dönüşmesi işlemleri ve Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamında yapılan devir ve bölünme işlemleri vergiden istisna edilmiştir."

açıklamaları yer almaktadır.

Buna göre, veraset yoluyla intikal eden ticari işletmenin diğer mirasçıların haklarından feragat etmesi suretiyle tek varis olarak tarafınızca devir alınması işlemi, adi ortaklığın sona ermesi sonucunu doğuran bir devir işlemi olduğundan söz konusu devir işleminde kendi hisseleriniz ile devir aldığınız hisseler

dikkate alınmaksızın, ortaklıkça düzenlenen faturada toplam devir bedeli üzerinden KDV hesaplanacak, hesaplanan bu vergi ilgili dönem işlemleri ile birlikte ortaklığın son KDV beyannamesine dahil edilerek beyan edilecek ve devralan ortak olan tarafınızca genel hükümler çerçevesinde indirim konusu yapılabilecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

İmza

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026